

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - **17072455**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa KURBAN
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU'NUN
TBMM 7/41169 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/41169
GK 117

SORULAR

Çorum ili Sungurlu ilçesi Karakaya köyü sınırları içinde yapılması planlanan maden ocağı projesine ilişkin bilirkişi raporuna karşı yöre halkı ve uzmanlar tarafından itirazlar ile birlikte çevresel riskler gündeme getirilmiştir. Raporda, bölgedeki su kaynaklarında yüksek derecede arsenik tespit edildiği, mevcut içme suyu ihtiyacının karşılanamadığı, alternatif su kaynağı bulunmadığı ve patlatmalı faaliyetler nedeniyle su, toprak ve canlıların zarar görebileceği belirtilmektedir.

Bilimsel ve teknik değerlendirmelere göre arsenik gibi ağır metallere maruziyet, hem ekosistem sağlığı açısından hem de insan sağlığı bakımından ciddi riskler taşımaktadır. Arsenik, özellikle içme suyu ve tarımsal sulama sistemlerinde yüksek düzeyde bulunduğu; kanser riskini artıran, sinir sistemi, kardiyovasküler sistem ve bağışıklık sistemi üzerinde olumsuz etki yapan toksik bir element olarak bilinir. Bu tür ağır metal riskleri için yürürlükteki ulusal ve uluslararası standartlar bulunmaktadır ve bu tür projeler için gerekli çevresel analizlerin kapsamlı şekilde yapılması gerekmektedir.

Ayrıca planlanan faaliyet sahası çevresinde orman ve doğal yaşam alanlarının bulunduğu; patlatmalı üretim süreçlerinin bu alanlarda hem fiziksel zarar hem de toz, gürültü ve yük taşınımı gibi çevresel etkilere neden olabileceği iddiaları varlığını korumaktadır. Bu durum, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçleri, koruma statüsü olan alanların gözetilmesi, halk sağlığı ve ekosistem güvenliği açısından Bakanlığın şeffaf bir açıklama yapmasını gerektirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Sungurlu - Karakaya köyü sınırları içinde planlanan maden ocağı projesinin çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) süreci hangi aşamadadır?
- 2- Bilirkişi raporunda belirtilen "su kaynaklarında yüksek derecede arsenik bulunduğu" iddiasını Bakanlığınız tarafından yürütülen çevresel analizler çerçevesinde nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 3- Planlanan faaliyet sahasında ve yakın çevresindeki orman, mera ve doğal ekosistemlerin korunmasına ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış koruma haritaları ve etki değerlendirme raporları mevcut mudur?
- 4- Projenin yürütülmesi durumunda içme suyu temini, sulama suyu kalitesi ve yer altı su kaynaklarının sürdürülebilirliği açısından Bakanlığınızın yaptığı etki analizleri nelerdir?
- 5- ÇED sürecinde, bölgede yaşayan halkın katılımı, bilgilendirilmesi ve görüşleri nasıl alınmıştır?
- 6- Planlanan maden faaliyetinin arsenik, toz, gürültü ve patlatma etkileri gibi çevresel risklerin azaltılması veya engellenmesi için Bakanlığınız tarafından öngörülen

koruyucu ve önleyici tedbirler nelerdir?

- 7- Projenin etki alanı içinde kalan ekosistemlere ilişkin Bakanlığınızın uzun vadeli izleme ve rehabilitasyon planları var mıdır?
- 8- Bakanlığınız, planlanan proje ile ilgili olarak alternatif yer seçimi, daha az etkili yöntemler, teknoloji ve süreçlerin kullanılması gibi çevre dostu alternatifler üzerine bir değerlendirme yapmış mıdır?

CEVAPLAR

- 1- Sungurlu - Karakaya köyü sınırları içinde planlanan maden ocağı projesine Çorum Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından 21.08.2025 tarihinde “ÇED Olumlu” kararı verilmiştir. Kararın iptali ve yürütmenin durdurulması için dava açılmıştır. Çorum İdare Mahkemesi tarafından 18.03.2026 tarihli karar ile davanın reddine karar verilmiş olup, davacılar tarafından temyize götürülen dava temyiz aşamasındadır. Öte yandan İl Müdürlüğümüzce yapılan inceleme neticesinde proje sahasında proje kapsamında herhangi bir fiziki çalışma yapılmadığı görülmüştür.
- 2- Söz konusu projenin iptaline yönelik Çorum İdare Mahkemesine açılan 2025/797 Esas No’lu dava sürecinde, Mahkemeye sunulan bilirkişi raporunda su kaynaklarında arsenik bulunduğu dair herhangi bir ibare bulunmamaktadır. Çorum Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından ayrıca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) 5. Bölge Müdürlüğü’nden alınan görüş yazısında da yine su kaynaklarında arsenik bulunduğu dair herhangi bir ibare bulunmamaktadır.
- 3- Söz konusu proje kapsamında orman, mera ve doğal ekosistemler konusunda Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Çorum İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Doğa Koruma ve Milli Parklar 11. Bölge Müdürlüğü’nden uygun görüşler alınmış olup, görüşler Proje Tanıtım Dosyası’nda mevcuttur. Öte yandan proje sahibi tarafından kurumlardan alınan görüş içeriklerinde belirtilen hususlara uyulacağına dair taahhütler alınmıştır.
- 4- Köyün su kaynakları ile ilgili 03.07.2025 tarihli Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) 5. Bölge Müdürlüğünden alınan uygun görüş yazısı bulunmakta olup, projenin hidrojeolojik değerlendirmesi yapılmış olup, rapor Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Dosyası’nda mevcuttur. Ayrıca Çorum İl Özel İdaresi’nin 27.05.2025 tarihli yazısı ekinde bulunan raporda yapılan değerlendirmede “Patlatmaların köydeki binalara ve çevredeki su kaynaklarına etkileri belirli periyotlarda kontrol edilmesi; su debisinin ölçülmesi, binalarda hasar oluşup oluşmadığının izlenerek olası negatif durumlar için patlatma dizaynında değişiklik yapılması gerekmekte olup, bu kontrollerle ilgili raporların kayıt altında tutulması gerekmektedir.” denilmektedir. Proje sahibi tarafından belirtilen konulara dikkat edileceğine dair taahhüt bulunmaktadır.

- 5- Söz konusu proje Ek-1 projesi olmadığı için Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 9.Maddesi'nde belirtilen Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı Toplantısı yapılmamıştır. Ancak süreç içerisinde köy muhtarı ve halkın görüşleri alınmış olup, bu doğrultuda belirtilen konularla ilgili komisyon üyesi kurumlara görüşler sorulmuştur. Ayrıca CİMER aracılığıyla gelen itiraz ve görüşlerle ilgili gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.
- 6- Proje Tanıtım Dosyası'nda gürültü hesaplamaları yapılmış olup, hesaplamalara göre en yakın hanede gürültü sınır değerlerinin sağlandığı görülmüştür. Oluşacak toz emisyonuna karşı hava kalitesi modelleme hesaplamaları yapılmış olup, sınır değerleri sağladığı görülmektedir. Ayrıca toz indirgeme sistemleri kullanılarak, tozuma en aza indirileceği dosyada belirtilmektedir. Ayrıca hava emisyon konulu çevre iznine tabi olan tesiste belli periyotlarda emisyon ölçümü yapılacak olup, sınır değerleri sağlayıp sağlamadığı hususları Çorum Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) teknik personellerince denetlenecektir. Sınır değerleri sağlamadığı tespit edilirse 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun ilgili maddelerince idari yaptırım kararları uygulanacaktır. Ayrıca dosya'da yine Acil Durum Eylem Planı hazırlanmış olup, gerekli önlemlerin alınacağına dair taahhütler verilmiştir.
- 7- Ekosistemle ilgili Doğa Koruma ve Milli Parklar 11. Bölge Müdürlüğü'nden uygun görüş yazısı alınmıştır. Biyolojik Çeşitlilik Raporu, Proje Tanıtım Dosyası'na konulmuştur. Ayrıca konu ile ilgili gerekli taahhütler alınmıştır. Proje sonrasında, doğaya yeniden kazandırma ve rehabilitasyon çalışmalarının hazırlanarak ilgili kurumlara sunulacağına dair dosyada taahhütler bulunmaktadır.
- 8- Maden faaliyetleri doğal kaynaklar olup, bulunduğu yerde işletilmesi gerektiğinden yer alternatifi söz konusu değildir. Dolayısıyla bu faaliyet için de başka bir alternatif yer bulunmamaktadır. Faaliyet, diyorit hammaddesi üretimi olduğundan bu amaç dışında kullanılma imkânı söz konusu değildir. Söz konusu proje kapsamında 3519692 erişim no'lu Diyorit Malzeme Ocağı ile ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) tarafından 26.02.2025 tarihinde verilen Hammadde Üretim İzin Belgesi bulunmaktadır.